

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., v
právní věci

žalobce: **D. K.**
státní příslušnost Turecká republika
pobytem Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, 735 64 Havířov – Dolní
Suchá

zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou
sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2022, č. j. OAM-631/ZA-ZA11-ZA17-
R2-2021, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Výše specifikovaným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Jedná se o v pořadí druhé rozhodnutí žalovaného ve věci žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Bylo vydáno v návaznosti na zrušující rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 Az 43/2021-21.

II. Relevantní skutková zjištění a předchozí řízení

3. Žalobce požádal dne 23. 8. 2021 o udělení mezinárodní ochrany. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 31. 8. 2021 uvedl, že je turecké národnosti a kurdské etnické příslušnosti a do České republiky přicestoval kamionem někdy v týdnu od 16. 8. 2021. O mezinárodní ochranu žádá proto, že si v Turecku chtěl vzít dívku, jejíž rodinu požádal o ruku, avšak oni nesouhlasili. Žalobce se s dívkou dále scházel, rodina mu proto vyhrožovala. On i jeho rodina se trápili, situaci musel ukončit, a proto odjel z Turecka. Tento důvod opakoval žalobce i při pohovoru konaném dne 31. 8. 2021, přičemž dodal, že rodiče dívky bránili tomu, aby si ji vzal, protože jeho rodina na tom není finančně dobře. Bratr dívky se měl uchýlit i ke slovní pohružce směrem k žalobci. Rodina dívky mu sdělila, že se s ní musí přestat scházet nebo ho zabijí. V souvislosti s těmito problémy se nikdy neobrátil s žádostí na pomoc na státní orgány. Žalobce si myslí, že by byli na straně dívčiny rodiny a taky nechtěl způsobit problémy své rodině. Kromě uvedeného v Turecku neměl žádné jiné problémy kvůli rase, národnosti, pohlaví, náboženskému či politickému přesvědčení. V případě návratu do vlasti se obává dívčina bratra, který mu vyhrožoval, že ho zabije. Dále uvedl, že nechtěl být přítěží své rodině, věří, že bude moci zůstat v České republice, aby zde vydělal peníze a podpořil rodinu v Turecku.
4. Žalovaný prvně o žádosti žalobce rozhodl dne 6. 10. 2021 pod č. j. OAM-631/ZA-ZA11-ZA03-2021. V průběhu správního řízení vzal za objasněno, že tvrzeným důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou výhrůžky ze strany rodiny dívky žalobce. Tento důvod nebylo možno podřadit pod důvody taxativně vymezené v § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal v případě žalobce ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
5. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 Az 43/2021-21, bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2021 zrušeno pro vady řízení dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Dle krajského soudu je odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 6. 10. 2021 v části týkající se neudělení doplňkové ochrany žalobci z důvodu hrozící vážné újmy podle § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu nepřezkoumatelné, neboť neobsahuje jakoukoliv zmínku o tom, na které konkrétní orgány Turecké republiky by se měl žalobce možnost obrátit v případě pronásledování ze strany soukromých osob, jak tyto orgány fungují a jakou by měl žalobce možnost domáhat se dopomoci v případě jejich nečinnosti. Soud závázal žalovaného, aby při vydání nového rozhodnutí o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany řádně odůvodnil přezkoumatelným způsobem udělení či neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu z důvodu uvedeného v odst. 2 písm. b) tohoto ustanovení; použije-li pro toto své odůvodnění dodatečně předložené zprávy o zemi původu žalobce, je povinen s nimi žalobce řádně seznámit a dát mu možnost se k nim vyjádřit.

6. Žalovaný v navazujícím řízení správní spis doplnil o tyto materiály:
 - Zpráva OBSE: turecký policejní sbor, z února 2022;
 - Zpráva ČTK: Ukrajina i Rusko stojí o přízeň Turecka, ze dne 19. 4. 2022;
 - Informace MZV ČR, č.j. 103966-6/2022-LPTP: státní zastupitelství, z března 2022;
 - Informace Justiční akademie Turecké republiky: turecký soudní systém, struktura, z března 2022;
 - Informace Ministerstva vnitra Velké Británie: Turecko – zjišťovací mise říjen 2019 – Kurdové, z března 2020;
 - Mezinárodní organizace pro migraci (IOM): Turecko – Přehled situace, z března 2021.
7. S uvedenými materiály měl žalobce, resp. jeho právní zástupkyně, možnost se seznámit dne 26. 4. 2022, přičemž bylo požádáno o lhůtu k vyjádření v délce 15 dnů. Této lhůty nebylo využito, žalobce se k podkladům ve lhůtě nevyjádřil.
8. Následně žalovaný opětovně posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany a dne 13. 5. 2022 vydal napadené rozhodnutí. K jednotlivým azylovým důvodům přitom žalovaný provedl následující úvahu:
 - neshledal naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Tvrzení žalobce o pronásledování ze strany soukromých osob - příslušníků rodiny jeho přítelkyně - neshledal azylově relevantními, přičemž rozvedl možnosti, které mu turecký právní řád skýtá k vyřešení jeho situace. Žalovaný uzavřel, že v azylovém příběhu žalobce nenašel prvek pronásledování ani adekvátního aktéra azylově relevantního pronásledování, přičemž žalobce měl mnohem efektivnější a logičtější možnost situaci řešit v Turecku, nežli je azylová žádost v České republice.
 - ve vztahu k azylovému důvodu dle § 13 zákona o azylu uvedl, že v průběhu správního řízení nevyplynulo, že by v České republice byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce, a proto ani tento azylový důvod v případě žalobkyně nebyl aplikován;
 - rovněž neshledal důvody pro udělení humanitárního azylu předpokládaného § 14 zákona o azylu, přičemž poukázal na zdravotní stav žalobce a jeho rodinnou, sociální a ekonomickou situaci;
 - k doplňkové ochraně žalovaný konstatoval, že žalobci v případě návratu do země původu nehrozí vážná újma předpokládaná § 14a zákona o azylu. Upřesnil, že v Turecku byl zrušen trest smrti, v případě návratu žalobci nehrozí nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce ve vlasti nikdy neměl problémy se státními orgány, neměl problémy kvůli rase, národnosti, pohlaví, náboženskému či politickému přesvědčení. Nehrozí mu žádné potíže ani ze strany soukromých osob, přičemž má možnost se obrátit o pomoc na státní orgány své vlasti. Při odůvodnění svého rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany odkázal na tu část odůvodnění svého rozhodnutí resumující možnosti ochrany civilního obyvatelstva ze strany tureckého právního systému;

- správní orgán se zabýval i otázkou tzv. vnitřního přesídlení a konstatoval též, že udělení mezinárodní ochrany není způsobem pro legalizaci pobytu na území České republiky.

III. Obsah žaloby

9. Žalobce napadl rozhodnutí o neudělení azylu včasnou žalobou, v níž vznáší tyto žalobní námitky:

- má za to, že mu žalovaný při pohovoru kladl otázky mechanicky, aniž by dostatečně doplňujícími otázkami reagoval na odpověď žalobce;
- žalovaný se měl hlouběji zabývat důvody žalobce, na základě kterých se neobrátil na policii, přičemž má za to, že z pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu vyplývá, že pro posouzení dostatečné ochrany poskytované policií v zemi původu žalobce byla významná právě kurdská otázka;
- žalobce dále namítl, že žalovaný si sice obstaral nové zprávy o zemi původu. Ovšem informace o zemi původu nezjišťoval od žalobce samotného. Žalobce se domnívá, že žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť podkladem pro napadené rozhodnutí jsou toliko zprávy států, které sledují mezinárodní, politické cíle;
- žalobce dále poukazuje na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přičemž má za to, že mu v zemi původu nebyla poskytnuta ochrana jeho soukromého a rodinného života pro jeho kurdskou příslušnost. Dle žalobce ochrana etnických Kurdů je slabší, než ochrana poskytovaná Turkům, což považuje za diskriminační. Žalovaný nezjišťoval, zda by žalobcův požadavek na poskytnutí ochrany vznesený na domovské bezpečnostní složky byl brán zřetel či nikoliv.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Vyjádřením ze dne 14. 6. 2022 žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Z informací o zemi původu, zejména v částech věnujících se jeho policejnímu a justičnímu systému, vyplývá, že žalobce disponuje ve své vlasti množstvím nápravných prostředků, aby situaci adekvátně vyřešil. Tvrzení, že jich nevyužil, aby někomu nezpůsobil potíže, nelze akceptovat. Připustil, že původem pronásledování může být i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát či jiná veřejná moc kontrolující stát není schopna či ochotna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Žádné takové prvky však v posuzované věci nebylo možno zachytit. Žalobce, pokud by byl nespokojen s prací turecké policie, mohl využít dohledových a dozorových prostředků státního zastupitelství a v krajním případě i Inspekční komisi Generálního ředitelství bezpečnosti. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že žalobce jako Kurd nikdy neměl ve vlasti problémy se státními orgány. Co se týče vztahu s tureckou dívkou, žalovaný vyzdvihl, že se fakticky jednalo o příslušnici jeho rodiny (dceru strýce jeho otce), jíž znal od svého narození. Dle žalovaného byly důvody rozepře spíše finanční rozdíly mezi rodinami, nikoliv etnický původ. Finanční důvod odjezdu z vlasti potvrdil i žalobce v pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu.

11. Ve vyjádření ze dne 23. 7. 2022 žalovaný uvedl, že v případě žalobce neshledal odůvodněné obavy z pronásledování z důvodu jeho příslušnosti ke kurdskému etniku a na podporu svých tvrzení odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného dle § 75 odst. 1 s.ř.s.
13. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
14. Žalovaný byl rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 Az 43/2021-21, který zrušil jeho původní rozhodnutí ze dne 6. 10. 2021, zavázán k tomu, aby přezkoumatelným způsobem odůvodnil zejména svůj závěr o udělení či neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu z důvodu uvedeného v odst. 2 písm. b) tohoto ustanovení.
15. Krajský soud daným rozsudkem zrušil napadené rozhodnutí žalovaného v celém jeho rozsahu, proto žalovaný ve věci opětovně rozhodoval o žádosti žalobce z pohledu důvodů pro udělení azylu specifikovaných v § 12 až 14b zákona o azylu. Žalovaný se dle § 28 odst. 1 zákona o azylu zabýval naplněním podmínek pro udělení azylu nejprve podle § 12, § 13 a § 14 tohoto zákona. Následně zhodnotil, zda byly naplněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b téhož zákona.
16. Krajský soud s ohledem na výše uvedené podrobil přezkumu napadené rozhodnutí jako celek, a to v rozsahu vznášených žalobních námitek.

V. 1. Důvod udělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu

17. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí podrobně zabýval otázkou, zda je v případě žalobce naplněn důvod udělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, a dospěl k závěru, že nikoliv.
18. Žalobce dle žalovaného neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno učinit závěr o tom, že je pronásledován za uplatňování politických práv nebo svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce nesdělil žádné politické aktivity, kterých by se zúčastnil, nikdy nebyl členem žádné politické strany nebo skupiny.
19. Co se týká důvodu udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, ani zde žalovaný nehledal naplnění těchto podmínek ze strany žalobce. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou problémy s rodinou jeho přítelkyně (partnerka žalobce je zároveň dcerou strýce otce žalobce). Rodina dívky nesouhlasila se sňatkem, a vzhledem k tomu, že se žalobce s dívkou opět tajně scházel, mělo mu být vyhrožováno bratrem dívky. Žalobce se na policii neobrátil, aby nezpůsobil problémy své rodině. V tomto kontextu se pak žalovaný zabíral naplněním podmínek pro udělení azylu. Žalovaný z výpovědi žalobce zjistil, že výhrůžky byly pouze slovní, žádné jiné kroky vůči žalobci podniknuty nebyly. Žalobce se rozhodl

věc vyřešit tak, že ilegálně přicestoval do České republiky, aniž se jakkoliv obrátil na turecké státní orgány.

20. Žalovaný posoudil azylový příběh žalobce z pohledu možného pronásledování ze strany soukromých osob. Zde krajský soud poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (za všechny namátkou například rozsudek ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 3 Azs 22/2004), z níž plyne, že vyhrožování ze strany soukromé osoby, pokud není podporováno státem, nelze charakterizovat jako azylově relevantní pronásledování. Původcem pronásledování podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu může být soukromá osoba jen za určitých okolností, kdy lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Žalobce by se tedy nejprve musel pokusit tento nastalý stav řešit v zemi původu; až ve chvíli, kdy by se prokázala neochota nebo neschopnost státních orgánů jednat a ochránit žalobce, mohlo by se jednat o azylově relevantní důvod. Lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015-36, podle kterého u soukromých osob jako původců pronásledování musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 11. 2007, č. j. 7 Azs 65/2007-47, uvedl, že „tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly, apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách v dané zemi však ještě nečiní z takového ohrožení pronásledování, a tedy ani azylový důvod.“ Dále srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003-37, podle něhož za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí.
21. V posuzované věci žalobce sám tvrzené vyhrožování ze strany rodinných příslušníků jeho partnerky na policii nenahlásil, ta tedy ani neměla možnost se jeho případem zabývat. Tvrzení žalobce, že svou situaci neřešil prostřednictvím policie, aby své rodině nezpůsobil problémy, přitom nelze přijmout. Žalovaným doplněné informace o zemi původu, jak jsou blíže vyčteny pod bodem 6 tohoto rozsudku, dokládají, že turecký právní systém disponuje množstvím právních nástrojů (ať již se jedná o policejní sbor čítající téměř 1300 policejních stanic, dozorovou a dohlednou činnost státního zastupitelství, potažmo inspekční činnosti bezpečnostních sborů a justiční systém), jichž mohl žalobce využít bez jakýchkoliv obav z následné možné perzekuce z jejich využití (srovnej blíže body 42 a 43 tohoto rozsudku). Nelze tedy z absence jakýchkoliv kroků žalobce usuzovat, že by turecké policejní orgány odmítaly poskytnout žalobci pomoc či by byly záměrně nečinné.
22. V tomto kontextu krajský soud konstatuje, že není smyslem soudního přezkumu stále podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění, což v této věci, resp. části, činí (srov. např. rozsudek nejvyššího správního ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či jeho rozsudky ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).

23. Námitku žalobce týkající se toho, že nevyužil možnosti obrany ze strany státních orgánů z důvodu svého kurdského etnika, vznášenou poprvé až v žalobě, krajský soud považuje za účelovou. Žalobce se při poskytnutí informací k žádosti o mezinárodní ochranu, ani v samotném pohovoru k žádosti, krom toho, že je Kurdem a hovoří i kurdsky, nikterak nezmiňuje o tom, že by důvodem jeho problému v zemi původ a následné vycestování byla příslušnost ke kurdské menšině. Opakovaně tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu, je jeho vztah s dívkou (vzdálenou příbuznou, též Kurdského etnika), jejíž rodina nesouhlasila se sňatkem s žalobcem, on se však i nadále s dívkou stýkal a její rodina mu vyhrožovala. Žalobce dále výslovně sdělil, že o mezinárodní ochranu žádá, aby nebyl přítěží své rodině, aby vydělal v České republice peníze a podpořil rodinu v Turecku. Z jeho odpovědí je přitom patrné, že rodina jeho dívky nesvolila k sňatku, neboť rodina žalobce na tom není finančně dobře. Žalobce připustil, že pokud našetří peníze, tak mu možná jednou sňatek dovolí. Z pohovoru tedy vyplynulo, že rodina žalobce není v dobré finanční situaci („pokud by se ten bratr, co odjel, o nás postaral, nebyli bychom v takové situaci, byli by na tom, finančně lépe“; „ta rodina je silnější, mají více peněz“). Žalobce při pohovoru dne 31. 8. 2021 jednoznačně uvedl, že své problémy řešil pouze se svou rodinou, na policii se neobrátil, protože se bál, aby neublížili jeho otci.
24. Opravdu jedinou zmínkou o tom, že by problémy žalobce mohly pramenit v jeho kurdské etnicitě, je odpověď na otázku, zda měl v minulosti problémy kvůli své rase, národnosti, pohlaví, náboženskému či polickému přesvědčení, v níž uvádí, že „rodina dívky, byť jsou Kurdové, mají známé i mezi Turky“, kteří žijí ve vesnici žalobce. Ti občas žalobce měli provokovat a měli mít jízlivé poznámky. To však v souvislosti se vztahem s jeho partnerkou. Žádné jiné problémy ve vlasti neměl. Z uvedeného nicméně nelze nikterak usoudit, že by žalobce nevyužil ochrany poskytované státními složkami Turecké republiky z důvodu obavy, že mu nebude poskytnuta pomoc, neboť je Kurdem.
25. Je tak zřejmé, že žalobce nikterak nestaví svůj azylový příběh na pronásledování a obavách zapříčiněných svou příslušností ke kurdské menšině. Naopak, z jím sdělovaných informací se podává, že důvodem neshod mezi rodinami byly spíše finanční rozdíly. Pro krajský soud je zarážející, že v průběhu správního řízení žalobce v rámci poskytnutí údajů žádosti o mezinárodní ochranu se jediné zmínil o tom, že je Kurd, ovšem o žádných problémech, které by se týkaly této národnosti, se vůbec nezmiňoval. Při pohovoru konaném dne 31. 8. 2021 uvedl, že kromě problémů s rodinou své dívky v Turecku žádné jiné potíže neměl; stejně tak vyloučil, že by měl problémy kvůli své rase, národnosti, pohlaví, náboženskému či politickému přesvědčení. Na otázku, zda se obrátil se žádostí o pomoc na nějaké státní orgány, odpověděl, že pokud by si stěžoval na policii, byly by na straně rodiny a bál by se, že by mohly ublížit jeho otci. Žalobce se tedy ani slovem nezmiňoval o tom, že tuto pomoc nevyhledal, protože je kurdské národnosti. Tento argument zaznívá poprvé až v žalobě.
26. Ze správního spisu je přitom patrné, že žalobce v průběhu řízení před správním orgánem absolvoval osobní pohovor a měl tak možnost sdělit již správnímu orgánu všechny relevantní okolnosti pro udělení azylu. Od 7. 9. 2021 byl zastoupen advokátkou. Nelze tedy učinit závěr, že by nevěděl nebo nemohl vědět, které skutečnosti z jeho života mohou být relevantní pro udělení azylu, a mohl v této souvislosti dodatečně tyto skutečnosti doplnit. Žalobce měl možnost se ke všem podkladům před vydáním napadeného rozhodnutí vyjádřit a svá vyjádření doplnit či korigovat. Požádal prostřednictvím své

advokátky o poskytnutí lhůty k vyjádření při prostudování spisu dne 26. 4. 2022, jež byla poskytnuta. Tato však nebyla využita a žalobce ve věci nebylo ničeho doplněno.

27. S ohledem na skutečnost, že příslušnost ke kurdské národnosti žalobce sám udal v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nelze usuzovat, že by se jednalo o důvod, který by v tomto případě představoval nějak zvlášť citlivou oblast, u kterých by bylo možné pochopit určité zdráhání je sdělit. I přes tyto skutečnosti však netvrdil ve svém azylovém příběhu ničeho, z čeho by vyplynulo, že důvodem pronásledování v zemi původu, resp. absence náležité ochrany v zemi původu, je jeho příslušnost ke kurdské menšině. Krajský soud tak ani v tomto případě neshledává žádné důvody, které by mohly ospravedlnit skutečnost, že žalobce tyto azylové důvody neuvedl již v řízení před správním orgánem. Krajský soud tedy taková tvrzení žalobce považuje za účelová, vedená snahou dodat *ex post* azylovému příběhu žalobce závažnosti. Nelze pak pochopitelně vytýkat žalovanému, že se v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně nevypořádal s důvody a argumentací, kterou žalobce uplatnil až v žalobě, nebo že nedostatečně zjistil skutkový stav.
28. V této souvislosti krajský soud toliko pro úplnost a v obecnější rovině poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu k celkovému postavení kurdské menšiny v Turecku. Například v rozsudku ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019-54, uvedl, že „obtíže spojené s příslušností k této etnické skupině nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona. Nelze stěžovateli přisvědčit, že by kurdští příslušníci v Turecku byli na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany“ (usnesení ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018 - 46). Žalobce ve správním řízení ani v podané žalobě netvrdil žádné konkrétní skutečnosti, které by potvrzovaly, že on sám je jakkoliv perzekuován nebo mu je odpírána pomoc státních orgánů z důvodu jeho etnické příslušnosti. Samotná kurdská národnost u osoby státní příslušnosti Turecké republiky přitom není bez dalšího důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.
29. Na uvedeném nemůže ničeho změnit ani poměrně obecná námítka žalobce stran nevhodně vedeného pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, jež poprvé zaznívá až v druhé žalobě žalobce ze dne 7. 6. 2022.
30. Obecně platí, že konání pohovoru je v řízení o mezinárodní ochranu jedním z nejvýznamnějších okamžiků, neboť výpověď žadatele je zásadním podkladem pro další průběh správního řízení i soudního řízení správního. Úprava pohovoru v zákoně o azylu je ovšem poměrně strohá. Konkrétní způsob vedení pohovoru ani jeho průběh není v zákoně o azylu stanoven, nápomocnou může být například Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice) či především Příručka UNHCR z roku 1995 ve věci vedení pohovoru s žadateli o status uprchlíka¹. I když existují návody, na jaká témata se ptát, samotný výběr otázek záleží vždy jen na

¹ Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků. Doplněné vydání. Ženeva, leden 1992. Dostupné z: <http://www.unhcr.cz/>

osobě, která pohovor vede, a jejím uvážení. Každý příběh žadatele je totiž individuální a dopředu není jasné, jakým směrem se může pohovor ubírat.

31. Z hlediska procesního lze k pohovoru, jak byl veden v souzené věci, uvést, že správní orgán úvodem dostal své poučovací povinnosti. Pohovor byl veden v jazyce tureckém za přítomnosti tlumočnice z jazyka tureckého. Žalobci byl závěrem celý pohovor zpětně přetlumočen za účelem kontroly a ten nevzněl žádné námitky k jeho protokolaci. Žalobce též v průběhu pohovoru souhlasil s každou jednotlivou stranou protokolu o pohovoru. Na závěr byl žalobce dotázán, zdali chce něco doplnit k tomu, co bylo v pohovoru řečeno či co ještě nezaznělo, což neučinil. Dále byl poučen o možnosti označit všechny důkazy na podporu svých tvrzení, k čemuž mu byl poskytnut prostor na konci pohovoru.
32. K samotnému obsahu pohovoru krajský soud konstatuje, že na jeho počátku správní orgán ověřil okolnosti příjezdu žalobce do České republiky. Po úvodních otázkách žalobce spontánně popsal svůj příběh a důvody, pro které opustil zemi původu a žádá o mezinárodní ochranu. Žadateli byl poskytnut dostatek prostoru k prezentaci příběhu. Žalobce nebyl při prezentaci příběhu přerušován. V souzené věci otázky směřovaly k podrobné specifikaci problémů, jimž měl žalobce v zemi původu čelit. Byl dotazován na původce a příčiny tvrzených problémů, jejich počátek, následek i přijatá řešení. Pohovor byl veden tak, aby bylo objasněno, zda má žalobce strach z pronásledování a tento strach je oprávněný, z jakých důvodů je žadatel pronásledován, jaké měl žadatel a jeho okolí v minulosti problémy a jaké problémy může očekávat, jestliže se do země původu vrátí.
33. Z protokolu o pohovoru krajský soud dále zjišťuje, že tazatel používal otevřené otázky, jež žalobci umožnily podat rozvitou odpověď, daly mu prostor, aby vyprávěl svůj příběh svým vlastním způsobem.
34. Krajský soud se proto nemůže ztotožnit s názorem žalobce ohledně mechanického způsobu kladení otázek. Sled otázek nepovažuje krajský soud za nikterak nestandardní. Žalobce měl možnost svůj azylový příběh detailně popsat a rozvést. Jak bylo uvedeno výše, byly kladeny otázky směřující k odkrytí možných příčin a původu pronásledování tvrzeného žalobcem, jakož i k objasnění toho, jaké kroky žalobce činil, resp. nečinil k řešení své situace.
35. Krajský soud k otázce pohovoru v souzené věci uzavírá, že jeho vedení vyhovělo požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu (například rozsudek ze dne 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003 či ze dne 25. 11. 2003, čj. 5 Azs 26/2003), podle níž je nutné, aby se správní orgán dotazoval vedle obecných otázek také na konkrétní informace, které nasvědčují, že žadatel mohl být pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu. Správní orgán též umožnil žalobci sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak nebylo jeho úkolem předejít důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Na závěr pohovoru měl žalobce možnost uvést další okolnosti. Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany při pohovoru dal žalobci možnost předložit v úplnosti důvody své žádosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, sp. zn. 5 Azs 40/2009).

36. Závěry žalovaného ve vztahu k azylovému důvodu dle § 12 zákona o azylu prezentované v napadeném rozhodnutí proto považuje krajský soud za správné.

V. 2. Posouzení důvodu udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu

37. Co se týče ve stručnosti azylových důvodů dle § 13 a 14 zákona o azylu, krajský soud uvádí, že v daném případě není sporná skutečnost, že v České republice nebyla udělena jakákoliv forma mezinárodní ochrany rodinnému příslušníkovi žalobce ve smyslu § 13 zákona o azylu. Rovněž nebyly splněny ani podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť životní situaci žalobce nelze považovat za mimořádnou a nejedná se o případ zvláštního zřetele hodný. Důvody svědčící pro udělení azylu z důvodů uvedených v § 13 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny) a § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) nebyly v řízení zjištěny ani nebyly žalobcem tvrzeny. Soud proto po provedeném přezkumném řízení v obecné rovině konstatuje, že rozhodnutí žalovaného i v tomto směru považuje za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné.

V. 3. Posouzení doplňkové ochrany dle § 14a a 14b zákona o azylu

38. Co se týká doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, je možno ji přiznat žadateli o azyl i v případě, kdy nesplňuje důvody pro udělení azylu, existuje-li důvodná obava, že by mu po návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Za vážnou újmu se ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) až d) zákona o azylu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Povinností správního orgánu i soudu je zabývat se možnou existencí těchto důvodů v případě jakéhokoliv procesního režimu rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu. Současně platí, že podmínky pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu; správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně. Intenzita nebezpečí vážné újmy přitom musí vykazovat určitou úroveň, musí se jednat o reálné nebezpečí (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008-79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007-49, ze dne 27. 9. 2011, č. j. 8 Azs 10/2011 – 89, a ze dne 22. 11. 2010, č. j. 8 Azs 12/2010 – 64).
39. Ze správního spisu a ze samotného tvrzení žalobce má soud za nesporné, že žalobci v případě návratu do země původu nehrozí vážná újma podle § 14a písm. a), b), c) ani d) zákona o azylu. Co se týká hrozby vážné újmy ve formě uložení nebo vykonání trestu smrti, ten je v Turecku zrušen od roku 2004. Krajský soud tak s hodnocením žalovaného souhlasí a doplňuje, že tento závěr žalobce v průběhu správního ani soudního řízení nijak nezpochybňoval.
40. Pokud jde o důvod udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu, podle názoru žalovaného lze doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoliv tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jediné v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Ve

výpovědích žalobce správní orgán nenalezl vodítka, která by ho měla přivést k okolnostem, že by žalobce měl být po svém návratu do vlasti vystaven hrozbě nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání či proč by tam měl být mučen.

41. Žalobce nikdy neměl v zemi původu žádné problémy, a to ani kvůli svému etnickému původu, se státními orgány. Žalobci nebránila žádná objektivní skutečnost, aby se v případě možného ohrožení ze strany soukromých osob obrátil o pomoc na státní orgány své vlasti.
42. Žalovaný v nyní napadeném rozhodnutí detailně popsal možnosti, jimiž turecký právní systém disponuje k poskytnutí ochrany civilními obyvatelstvu co do struktury policejního sboru, justiční soustavy, fungování státního zastupitelství, dohledových a dozorových prostředků. Žalovaný v daném kontextu (byť detailněji v pasáži věnované § 12, na níž u odůvodnění doplňkové ochrany plně odkázal) vyhodnotil možnosti, jimž žalobce disponoval z pohledu ochrany svých práv zejména, pokud se domníval, že je ve své zemi ohrožen rodinou své partnerky.
43. Dle informací o zemi původu, doplněných v řízení po zrušujícím rozsudku žalovaným, jak jsou blíže vypočteny v bodě 6 rozsudku, disponuje Turecká republika policejním sborem s bezmála 1300 policejními stanicemi a soustavou trestní, civilní i správní justice, které jsou povolány k tomu, aby řešily spory mezi tureckými občany. Turecká policie je dozorována státním zastupitelstvím. V případě slovní výhrůžky se žalobce mohl obrátit na policejní státnici v místě svého bydliště, případně dát podnět státními zastupitelství. Turecký policejní sbor je vycvičen k řešení kriminality od běžných občanských potyček po řešení sofistikované kriminality. Turecký právní systém též disponuje obdobou české Generální inspekce bezpečnostních sborů pro řešení případů k prošetření postupu policejního orgánu.
44. Informace o zemi původu, jak si je zajistil žalovaný po zrušujícím rozsudku, považuje krajský soud za dostačující. Žalovaný požadované hodnocení provedl s odkazem na relevantní podklady, přičemž konstatoval, že v zemi původu měl žalobce dostatek možností pro ochranu svých práv a tyto blíže rozvedl. Krajský soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a považuje je za dostatečné pro rozhodnutí ve věci. Hodnocení situace v Turecku provedené žalovaným vyhovuje požadavkům uvedeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71, podle kterého „informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“
45. Neobstojí tedy ani námitka žalobce, že si žalovaný nezjišťoval informace o zemi původu od žalobce, resp. že se jedná pouze o informace vládní, sledující zájmy a cíle mezinárodní a politické. Z této obecné námítky primárně není patrné, jaké další informace si měl žalovaný zjišťovat. V právě souzené věci disponoval informacemi z více rozličných, nejen vládních, zdrojů (OBSE, ČTK, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Ministerstvo vnitra Velké Británie, Justiční akademie Turecké republiky, Mezinárodní organizace pro migraci).

46. Nutno též opětovně zdůraznit, že žalobce byl v řízení zastoupen, a byť byla ve věci k žádosti jeho právní zástupkyně poskytnuta lhůta k vyjádření se k podkladům rozhodnutí, resp. k jejich doplnění, nebylo v jejím rámci nikterak reagováno. Žalovaný jistě měl možnost předložit další informace či učinit důkazní návrhy k podpoře svých tvrzení.
47. Ze správního spisu dále neplyne, že by žalobce v domovském státu vyčerpal všechny prostředky ochrany, které mu tento stát poskytuje. Žalobce se neobrátil ani na policii, ani nepodnikl jiné kroky k ochraně své osoby, které mu právní řád domovského státu umožňuje. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že: „neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44). V této souvislosti lze odkázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého: „pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ Tyto závěry jsou plně aplikovatelné i na nyní projednávanou věc.
48. Žalovaný rovněž posuzoval otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu se závěrem, že v Turecku neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu. Na základě informací o zemi původu lze konstatovat, že bezpečnostní situace je na většině území Turecka stabilní, v zemi neprobíhá žádný ozbrojený konflikt. Výjimečný stav, který byl v červenci 2016 po neúspěšném pokusu o vojenský převrat zaveden, byl zrušen v červenci 2018. Většina bojových akcí se odehrává na syrské straně hranice, nikoliv na turecké. Žalobce pobýval ve městě Izmir, které se nachází na západním pobřeží Turecka země, tedy nikoliv v blízkosti syrsko-tureckých hranic.
49. Vycestování žalobce do země původu není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalobce je svobodný a bezdětný, nemá zde svoji rodinu. Neudělení mezinárodní ochrany žalobci tak nepředstavuje ani nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.
50. Žalobce v žalobě obecně namítá, že je v zemi původu porušován článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť mu zde nebyla poskytnuta ochrana pro jeho kurdskou příslušnost. K této obecné a blíže neodůvodněné námitce krajský soud odkazuje na již výše předestřanou argumentaci stran toho, že žalobce netvrdil jakoukoliv diskriminaci či jakékoliv problémy v zemi původu, jimž by byl vystaven proto, že je Kurdem. Z tvrzení žalobce v průběhu správního řízení, ani ze správního spisu nevyplývají žádné indicie o tom, že by žalobce byl v zemi původu diskriminován, či že by bylo porušováno jeho právo na soukromý a rodinný život z důvodu jeho kurdské příslušnosti. Jak již bylo detailně popsáno výše, z celkového vyznění jeho výpovědi je patrné, že rodina dívky vzájemnému svazku bránila primárně z důvodů finančních rozdílů panujících mezi rodinami. Žalobce přitom žádné národní právní nástroje ochrany či nápravy nevyužil, přičemž důvodem jejich nevyužití nebylo to, že je Kurdem.

51. Pro úplnost se krajský soud vypořádává i s neudělením doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Z výpovědi žalobce, z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v České republice ani ze zjištění žalovaného v průběhu správního řízení nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce.
52. Závěry žalovaného učiněné stran neudělení doplňkové ochrany, resp. jeho řádného odůvodnění, tedy ob stojí, a to i ve světle závazného právního názoru, jak byl vysloven v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 Az 43/2021-21.

V. 4. Další úvahy žalovaného

53. Závěrem nutno ještě zmínit, že z pohovoru s žalobcem vyplývá, že neuvažoval o legálním přicestování do České republiky, protože se v těchto věcech nevyzná a není nikdo, kdo by mu s tím pomohl. Krajský soud zde musí podotknout, že se žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany v tomto světle jeví jako účelová s úmyslem legalizovat svůj pobyt na území České republiky.
54. Problematikou legalizace pobytu jako důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany se již mnohokrát zabýval Nejvyšší správní soud a krajský soud se s jeho závěry plně ztotožňuje. Snaha legalizovat svůj další pobyt na území České republiky není smyslem udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ale ani pro udělení humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona. K legalizaci pobytu jako důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43, podle něhož institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Platí, že prostřednictvím azylového řízení nelze obcházet řádné formy legalizace pobytu cizinců na území České republiky ani řešit jakékoliv nesnáze, které žadatel o mezinárodní ochranu ve svém domovském státě prožívá.
55. Jak plyne z poskytnutých údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 31. 8. 2021, mezi žalobcovy důvody pro podání žádosti patří i ta skutečnost, že si chce vydělat peníze a podpořit rodinu. Prání žít v jiné zemi nebo ekonomické důvody nemohou být považovány za právně relevantní důvody naplňující zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.
56. Zbývá doplnit, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí správně zaobíral i otázkou tzv. vnitřního přesídlení. Pakliže žalobce měl problémy ohledně bezpečnostní situace v místě svého bydliště, mohl se přemístit i v rámci své vlasti, čehož nikterak nevyužil. Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že tam, kde je to reálně možné, „jsou lokální problémy řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 – 70, ze dne 8. 3. 2012, č. j. 7 Azs 3/2012 – 44, a ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014 – 61). Rovněž z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020 – 27, vyplývá, že: „i kdyby se žalobce mohl setkat v místě svého bydliště s předpojatostí vůči své osobě z důvodu kurdské národnosti, může

[Sem zadejte text.]

situaci řešit vnitřním přesídlením.“ Citované judikaturní závěry jsou přitom použitelné i v souzené věci.

VI. Závěr a náklady řízení

57. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
58. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyla a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 29. července 2022

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně